

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

Ex Libro Sexto Historiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

A

EX LIBRO SEXTO HISTORIAE.

ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

1. **Q**UIDAM ex Clero urbis Cyzicena Eunomium criminati sunt apud Eudoxium, quasi is dissimilem Patri Filium assereret, ex eo quod similem secundum substantiam negabat, argumentum ducentes dissimilitudinis Patris cum Filio. Eundem praeterea accusabant, quod vetustos ritus mutaret, & eos qui cum ipso impie agerent, ejiceret. Hanc ob causam tumultus in Ecclesia Constantinopolitana excitatus est, Hesychio quodam ejus Ecclesiae Presbytero eam de industria commovente. Proinde Eudoxius Eunomium ad se accersit. Qui cum adventisset, Eudoxium infirmulavit tarditatis ac negligentiae in perficiendis iis quae promiserat. Eudoxius vero se haudquaquam ea neglexisse respondit, sed prius componendum esse tumultum qui ipsius causa excitatus fuerat. Eunomius igitur apud Clerum Constantinopolitanum defensionem suam exorsus, eos qui primus tumultuabantur, ita sibi conciliavit, ut non modo in contrariam sententiam transferint, verum etiam Eunomio deinceps testimonium pietatis ultro perhibuerint. Non enim solum in his quas habuit Concionibus, nunquam deprehensus est dissimilem Patri Filium asserere. Imo vero similem secundum Scripturas praedicare se libere professus est. Similem quidem secundum substantiam neutiquam admittebat: ejusdem impietatis esse dicens, similem secundum substantiam dicere Filium Patri: & non simillimum profiteri juxta rationes unigenito Filio convenientes ad Patrem qui sine passione genuit. Neque vero Clerum duntaxat ita affecit: verum etiam universum Ecclesiae populum, cum hac disseruisset, ingenti admiratione tum sapientiae, tum pietatis suae perculit. Quamobrem Eudoxius supra modum gavisus exclamavit: Defensio mea apud eos qui me interrogant, haec est. Et populus applausit Eudoxio, quod bene atque opportune sacrae Scripturae verba pronuntiasset.

2. Ait impius Philostorgius, Deo invisum Eunomium festo Theophaniorum die, jussu Eudoxii, sermonem ad populum habuisse, in quo impia eorum doctrina apertissime detecta est. Nam & Josephum detestandi illi, post ineffabi-

ΟΤΙ τὸν ἐνόμιον τινες τῶν ἐν τῇ ἐκκλῆσιᾳ ἀνόμοιον τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν εἰσηγεῖσθαι, καὶ ἄσσαν ὅμοιον εἰς κατήγοριαν αὐμοιότητι πατρὸς πρὸς υἱὸν μετὰ κινήσεως, καὶ τὰ παλαιὰ θεμελιωθέντα ἐκείνην ἡμετέραν ἡμετέρας ἀνακινήσειν ἐθέλοντας διαστρέφειν, ἐπεισέτευσεν ὁ κωνσταντινουπόλιτον ἐκκλῆσιαν εἰχεν, ἀνακινήσειν αὐτῶν ἐπιτήδευσεν τῶν ἐν αὐτῇ πρεσβυτέρων, ἰσοχρῆστα μα. διὸ μετὰ πέμπτον ὁ εὐδόξιος τὸν εὐνόμιον ποιῆται. ὁ δὲ, ὡς ἐπὶ τῇ βραδύτητι καὶ ὀλιγωρίᾳ τῶν ὑπερηφάνων τὸν εὐδόξιον ἐτίμα. ὁ δὲ, ὡς ἐπὶ τῇ μὲν ὑπεκρίνατο μὴ ἀναιμῆσαι, δεῖν ἔπειθ' ἐπὶ τὴν αὐτὴν γεγεννημένῳ διαδίστασάν. ἐπὶ τοῦτον εἰς ἀπολογία τὸν κωνσταντινουπόλεως κληρῶνα κληρῶνα, ἐπὶ τῷ πρὶν βορυβείας εἶλεν, ὡς μὴ μόνον τὴν ἐναντίαν μετὰ τῆς δόξης, ἀλλὰ ματαρὰς αὐτῆς θερμῆς τῆς εὐσεβείας ἤματι, καὶ γὰρ ἀνόμιον τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν ἔμεινεν ἑδαιμῶς ἐν οἷς ἐδημιούργησε δογματίζων ἐφωρεθῆναι, ἀλλὰ γε καὶ ὅμοιον τῷ πατρὶ ἀνακηρύττειν ἐπαρρησιάσει. τὸ μὲν τοῦ ὁμοίου κατὰ τὴν ἄσσαν ἐπεσῆναι. ἴσως ἐπὶ βλασφημίαν λέγων εἶναι, ὅμοιον καὶ ἄσσαν λέγειν τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν, καὶ μὴ ὁμοιοῦσθαι φεγγεῖν καὶ ἐστὶν μονογενεῖ θεῷ πατρὶ τὸν ἀπαθῶς γεγεννηκότα πατέρα εὐσεβείας λέγειν. ἐμόνον γὰρ τὸν κληρῶνα ἐπὶ διέδρακεν, ἀλλὰ καὶ πάνδημον ὅλην ἐκκλῆσιαν, τὰ αὐτὰ διαλεχθεῖς, εἰς μέγα καὶ γλυκὺ θάυμα καὶ σοφίας ἐπὶ εὐσεβείας εἰκόσασα. ὅς ἐστι καὶ τὸν εὐδόξιον ὑπερεργαθῆναι ἀναβουῆσαι, ἢ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμῶν ἀνακηρύσσων αὐτῇ ἐστίν, καὶ κρῆτον ἀγῆραι τῷ πατρὶ, ὡς ὁ καὶ καὶ κληρῶνα τὴν ἑσθὴν ἀνεπέσειν ἡγήσειν.

2. **Ο**ΤΙ ὁ δυσσεβὴς ἐκεῖ, ἐνόμιον τὸν θεοσυγῆκαθ' Ἰησοῦν εὐδόξιε δημοχρησασάν τῷ πλήθει λέγει τῶν θεοφανεῶν ἐορῆς ἀνασάμενης, ἐν ἧ τὸ δυσσεβὴς αὐτῶν καὶ ἀθέου μάλιστα ἀπογυμνῆται. τὸν τε γλῶσσηφῶν καὶ ἀ-

ραλοι μὲν τὸν ἀφρασον κυφορεῖαν, σιωπῆων
ἐπεφεικασίτη παρδῶν κ' τὸν υἱὸν ἀναμδῆσε-
ρον ἔπαρθε δ' ἔλον κ' ὑπηρετῶν, καὶ δὴ κ' τὸ
πνῶμα ἔψῃ. Φοβερον εἰδ' ἐν ἡγῆτο λέγειν. ἔστ
ἢ κ' αὐτοῖς ἢ φρασίσι ἐν τέτοις, πανηγυρικῆς
χαρῆσιν ἀπηνελδριωμῶν, ἀσαφείᾳ ἢ κ' πε-
ρητολογία, κ' ῥημάτων ἐκαταρῶν ὡσαυτῶν
σφῆς τὸ ἀτερεπῆς ἀθῆν κ' ἀναγέλασον κ' τέτα-
ρα μῦθον εἰδ' ἀνοιδ' ἐμῶν, καὶ τὸν τ' Ψυχῆς
γρόφον κ' σάλον ἔλ' ὁ θεοβλαβες ἐν δ' κενυμην.

3. Ὅπ μὲν ἔδῶν πολλὰς ἐπαίνας δυνόμις, ἔ-
μόνον εἰδ' ἐν ὧν ὑπέχετο διανοήθη πρῶτα ἐν δ' ὁ-
ξίσιν, ἀλλὰ κακῆων ἐπεχείρησεν εἶν, γενομένη
τῶν τε κατὰρσων αἰεὶς, κ' τὴν ἐν δ' ἐμῶν ἐκ-
δεσῶν ὑπόση μῆναδῶν, εἰς τὸ τ' οἰκονομίας πρῶ-
ρημα ἰὸ ἐκδεσῶν αὐτοῖς καθαρῶν μῦθων κ' ἀ-
βελήσων ἐφ' οἷς ὁ δυνόμιος βαρέως ἐνεκῶν, εἰδ' ἐ-
τερον μὴν ὑπέστη ὡροσαπολιμπάνδ' αὐτοῖς
καὶ τὴν κ' ζικον, πρῶτα μὴν λόγους, εἶτα ἢ καὶ
γεράμμασι, καὶ πρὸς τῶν ἑαυτῆ πατερίδα τὴν
καππαδοκίαν ἀφικνεῖται.

4. Ὅπ καὶ δυνόμις κινηθεὶς ὁ ἀκάκιος ἐφ'
ὧν κ' ζικε κατέστη ἐπίσκοπος, σιωπῆων ἀλλὰ
ἔδῶν ὡς διδῶξιον, ὡς χωρὶς κοινῆς γνώμης
τὸν μαθητῶν αἰεὶς κεχρησθηκότας ἐπίσκο-
πον, ἀνδρα τὸν ἀκῆον διδάσκαλον τῶν πρὸς
τὴν αἰρσων ὀξυρῆτες ἀτων ζήλων ὑπερβαλ-
λεδῶν φιλονεικήσαντα, κ' πειθεῖται διαβολαῖς
τὸν κωνσταντινον, μεθ' ἀπεμπῶν ἐν ἀνιλοχία ποι-
ήσαντων δυνόμιον, κ' ὡσαυτῶν ὄτα, εἰς δ' ἄπολο-
γίαν κελδύς κατὰ σῆναι σιωπῆων διαστή λο-
γοθῆ μῦθον, ἐπὶ ἢ ἡσιμῶσιν τὸν κατήγορον ἐ-
ζητήσῃ, ὃ ἢ τῶν εἰδ' ἀμα. ὃ γὰρ ἀκάκιος ἀποδ' ἰλιά-
σας, κ' γὰρ ἐνόμιζεν ἐκ μόνης τ' πρὸς βασιλέα
διαβολῆς τὸν ἐχθρὸν αἰρήσῃν κ' κ' κ' ἐπὶ εἰς
τῶν εἰς τὸ βαδύτατον σιγῶν. διὸ κ' ὁ κων-
σταντινός ταῦτα μαθὼν, δι' ὑπονοίας ἴε τὸν ἀ-
κάκιον ἐχθρὸν, ὡς ἀπεχθνησομένη μάλλον ἢ ἰερό-
πων δ' ἰστυη τὴν κατήγορεῖαν ἐνεσηάμενον. ἔ-
δ' ἄθρον αὐτὸν εἰς τὴν ἰδίαν ἐπαναδραμῆν ἐκέ-
λευσε παροικίαν, μείζον σιωπῶν ταμιδύ-
μειν τὴν τῶν προκῆ μῦθων διάλῳσιν.

5. Ταῦτα ἢ κωνσταντινὸν διανοσῆμεν, ἢ ἔξ ἰελι-
ανῆ ἐπαναστασίαις φήμας αὐτῶν διακομί-
σῃ. ὃ ἢ ἀνιλικα ἴε τὴν ἐπὶ κωνσταντινῶν πόλιν ἐδά-
σῃ, κ' σὺν ὀδον ἀμα διώριζεν ὑπὲρ ἔτεροσσις
κ' ἡικαμάν ἰσαδῶν φθῶσας ἢ ὡσαυτῶν μὸ ψεκα

lem partem coivisse cum Virgine ausi
sunt dicere. Et multo adhuc impudent-
ius, Filium Patris servum ac ministrū,
Spiritus item Filii, pronuntiare non
dubitarunt. Porro genus dicendi quo
illi tunc usi sunt, à panegyrica venustate
alienum fuit: & obscuritate ac super-
fluitate verborum, & vocabulorum
impurorum usu tumidum: ad ingratum
ac ridiculum & confusum characterem
pertinens: mentis eorum caliginem ac
perturbationem, inflictamque ipsis à
Deo penam perspicue declarans.

3. Eudoxius post multas laudes in Eu-
nomium congestas, non modo nihil
eorum quæ promiserat, perficere in a-
nimum induxit. Immo verò persuade-
dere illi conatus est, ut depositioni Aetii,
& Ariminensis fidei expositioni
subscriberet, dispensationis specie ille-
gitimum atque involuntarium facinus
eis excusans, quibus Eunomius gravi-
ter commotus, neutrum præstare vo-
luit. Sed & Cyzicum ipsi dimisit, pri-
mo quidem verbis, postea verò etiam
per litteras: & ad patriam suam Cap-
padociam se recepit.

4. Acacius adversus Eunomium com-
motus eò quòd Episcopus Cyzici con-
stitus fuisset, Eudoxium quoque simul
cum eo criminatus est, quòd absque
communi consensu discipulum Aetii
Episcopum ordinavisset: virum qui fer-
ventissimo in hæresin zelo magistrum
suum superare contenderet. Tantum-
que perfecit calumniis, ut Constantius
aures ei accommodans, Eunomium
Antiochiam evocaret. Qui cum eò
venisset, iussit eum Constantius in syno-
dali iudicio examinatum causam dice-
re. Sed cum synodus accusatorem re-
quireret, nullus usquam apparuit. Aca-
cius enim metu percussus: Quippe qui
existimaverat solà apud Imperatorem
calumnià inimicum à se penitus op-
pressum iri: in altissimo silentio per-
mansit. Quæ cum didicisset Constantius,
Acacium suspectum habuit, utpo-
te qui per simultatem potius, quam ex
morum probitate accusationem insti-
tuisset. Eumque contestim ad Ecclesiam
suam reverti iussit, præsentis negotii dis-
quisitionem majori synodo relervans.

5. Hæc dum Constantius animo vol-
veret, fama ad eum perferretur de Juliani
rebellione. Stاتم ergo iter arripuit
Constantinopolim; Simul synodum in
urbe Nicæa indixit, ad examinandum
Rrr. iij

morbo correptus, ibidemq; ab Euzoio baptizatus, Imperium pariter ac vitam, & synodos ad stabiliendam impietatem, dereliquit.

6. Cum Constantius ad sepulturam ferretur, Julianus Constantinopolim ingressus, ante feretrum processit absque diademate, honorem exhibens mortuo, cui paulo ante vitam adimere properabat.

7. Julianus cum imperium per vim sibi vindicasset, Aetium, utpote qui Galli causa in discrimen venisset, ab exilio revocavit: nec eum solum, sed & reliquos omnes qui ob Ecclesiastica dogmata relegati fuerant, in suas sedes restituit.

EX LIBRO SEPTIMO HISTORIAE.

1. JULIANUS cum Imperium per vim arripuisset, & Gentilibus per edicta licentiam omnem concessisset, ut nihil eorum, quae didicerant omitterent: Christianos in gravissimas & inexplicabiles arumnas conjecit: Gentilibus ubique locorum, omnis generis tormentanovosque cruciatus & acerbissima mortis genera eis infingentibus.

2. Cum Georgius Alexandriae Episcopus Concilio praesideret, & eos qui idem cum Aetio sentiebant, Epistola adversus Aetium subscribere cogeret, gentiles repente insipientes eum comprehenderunt. Et post multas corpori ejus illatas contumelias, ad extremum igni tradiderunt. Porro impius iste scriptor ait, Athanasii consilio eos ad hoc facinus incitatos fuisse. Quippe interfecto Georgio Athanasius propriam sedem recuperavit, Alexandrinis libenti animo eum excipientibus.

3. De statua Servatoris nostri, quam fides mulieris quae sanguinis profluvio laborabat, bene de se merito gratia referens erexit, scribit Philostorgius eam collocatam fuisse juxta fontem qui est in urbe, una cum aliis statutis, & jucundum atque amoenum spectaculum praebuisse spectantibus. Cumque herba ad pedes Servatoris enata, adversus morbos omnes, praecipue vero adversus tabem efficacissimum esset remedium, causa hujus rei inquiri coepit. Temporis enim lapsu memoria exciderat, & cujusnam ea effigies esset, & quam ob causam fuerat collocata. Quippe Servator sub dio stans nudusque, haud exigua corporis parte

Α λειψράς κελύρας, καὶ νόσω βληθείς, εἶτα καὶ βαπτισάμενος πρὸς αὐτοὺς, τὴν τε βασιλείαν ἀποβίω, καὶ τὰς ἐπ' ἀσεβείας συνόδους ἀπέλειπε.

6. Ὅτι κομιζομένους πρὸς τὰ Φωκίωνος αἰμαὶ οὐκ Ιουλιανὸς καὶ λαβῶν, τὴν τε ἑρῆν πρὸς ἐπιπέπυε, τὴν κεφαλῆς ἀφελόμενος τὸ διάδημα, ἐτιμῶν τὸν νεκρὸν, ἐτὴν ζωὴν ἀφελόμενος ἐξέταυσαν.

7. Ὅτι τὴν βασιλείαν ἀρπάσας οὐκ Ιουλιανὸς, ἀτε δὴ αἰτίον διὰ γάλλων διήθησε καὶ δυνεύοντα, τὴν Φυγῆς ἀνακαλέσας οὐκ ἀποβίω, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας, ὅσοι δὸ μάλιστα ἐκκλησιαστικῶν ὑπεροβίαν ὑπέστησαν.

EK TΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

1. Ὅτι τὴν βασιλείαν Ιουλιανὸς ἀρπάσας, καὶ τὰς ἐλλήσιν διὰ προγράμματων πᾶσαν ἀδραν εἰσενεγκῶν, μηδὲν τῶν μελετωμένων ἀπερχόμενῶν, εἰς ἀρρίπια τε καὶ ἀνιγῆα πᾶθῃ καλῆσῃε τὰς χριστιανὰς, πᾶσι καὶ τῶν ἐλλήσιν ὧν πᾶσας αἰκίας καὶ κακὰς βασάνους καὶ πυροτάτας θανάτους ἐπαθῶν ἰων ἄνθρωποι.

2. Ὅτι γινώσκον τὸν ἀλεξανδρείας συνιδεῖς, φησὶ, προκαθεζόμενον, καὶ τοὺς αἰτίους τὸμον ὑποσημνωσῶν τὰς ὁμοδόξους βλαζόμενον, εἰσπηδήσαντες τὸ ἐλλήσιν καὶ συλλαβόντες αὐτὸν, πολλὰ τε εἰς τὸ σῶμα ὀνόμασαντες, εἶτα πυρὶ παρέδωσαν. φησὶ δὲ οὐκ ἀσθενῆς συγγραφεὺς εἶδῆν, καὶ τὴν ἀθανάσιον γυμνωσῶν ἰσχυρῶς εἶδῆν, καὶ τὴν ἀθανάσιον γυμνωσῶν διαφθερέσθαι, τὸν οὐκ εἶον εἶσθαι ὁ ἀθανάσιος, τῶν ἀλεξανδρείων αὐτὸν ἀσμεῖν ὑποδέξαμένων, ἀναλαμβάνει.

3. Ὅτι αἰετὸν εἰκόνος ἐκώθησεν ἡμῶν, ἢ τὸ αἰμώρως πίσι ἀμφομένη τὸν ἀνεγνώτῳ ἀνέστησεν, ἰσορῶν φησὶν, ἀνεσηλωσῶν μετὰ τῷ κατὰ τὴν πηγὴν τὴν ἐνδον τῆς πόλεως, καὶ ἐτέρων ἀγαλμάτων, τερπικτόσ τι παρέχον τοῖς φοιτῶσι θεῖαμα. τὸ δὲ ἐκώθησεν εἰκόνος βόανης κατὰ τὰς πόλιν ἀναφύεισς, ἰσοσημάτων μὲν ἀπᾶντων, μαλιστα δὲ τὸ φθινάδου, ἰάμα καὶ ἰσπῆται τῶν αἰπάν ἐλελήθει γδῶ χροῶν καὶ ἰσπῆται τῶν μορφῶν, καὶ ἡ περὶ τὰς δὲ ἰσπῆται τῶν παύθῳ γδ καὶ γυμνὸς ἐσὼς, ἐπὶ οὐκ ὄντων συν-